DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)
19. marts 1992 *

I sag C-84/90,

angående en anmodning, som High Court of Justice, Queen's Bench Division, London, i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

The Queen

mod

Ministry of Agriculture, Fisheries and Food

ex parte **John James Dent og Mary Astrid Dent,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 3a, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 764/89 af 20. marts 1989 (EFT L 84, s. 2),

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F. Grévisse, og dommerne J. C. Moitinho de Almeida og M. Zuleeg,

generaladvokat: F. G. Jacobs
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

* Processprog: engelsk.

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— ægteparret Dent ved barrister Richard Gordon for solicitors Cartmell Shepherd, Carlisle

— Det Forenede Kongeriges regering ved Rosemary Caudwell, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister Stephen Richards, Gray's Inn

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Peter Oliver, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at Det Forenede Kongeriges regering ved John Collins som befuldmægtiget, ægteparret Dent og Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 22. oktober 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. november 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse, afsagt den 21. februar 1990, indgået til Domstolen den 22. marts 1990, har High Court of Justice, Queen's Bench Division, i henhold til EØF-traktatens artikel 177 forelagt to spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 764/89 af 20. marts 1989 (EFT L 84, s. 2).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en retssag, som ægteparret John James og Mary Astrid Dent, der driver en landbrugsbedrift med mælkeproduktion, har anlagt mod Ministry of Agriculture, Fisheries and Food vedrørende en referencemængde i henhold til ordningen om tillægsafgift på mælk.

3 Den 31. januar 1980 ansøgte ægteparret Dent, som på dette tidspunkt drev gården i fællesskab som et sameje i henhold til engelsk ret (»partnership«), om at blive omfattet af omstillingsordningen, der var indført ved Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17. maj 1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT L 131, s. 1). Deres ansøgning blev imødekommet, og de forpligtede sig til at undlade at levere mælk fra deres bedrift i en periode på fire år, der udløb den 30. april 1984. Den 6. april 1980 blev deres søn Michael James Dent optaget som medlem af samejet.

4 Ved udløbet af omstillingsperioden fik samejet, bestående af ægteparret Dent og deres søn, tildelt en mælkekvote på 873 600 liter på grund af »særlige vanskeligheder« i henhold til en bestemmelse i den nationale lovgivning til gennemførelse af artikel 4, stk. 1, litra c), i forordning nr. 857/84. I henhold til denne bestemmelse kan »medlemsstaterne... yde de producenter, der udøver landbrugsvirksomhed som hovederhverv, en supplerende referencemængde...«.

5 Efter ikrafttrædelsen af ændringsforordning nr. 764/89 har ægteparret Dent, efter ansøgning indgivet af John James Dent på vegne af samejet, derudover fået tildelt en specifik referencemængde på 965 693 liter i henhold til artikel 3a i den ændrede forordning nr. 857/84. Denne mængde blev imidlertid i henhold til samme artikels stk. 2, andet afsnit, nedsat med en mængde svarende til den kvote, der var opnået på grund af de særlige vanskeligheder, således at den faktisk tildelte supplerende referencemængde udgjorde 92 093 liter mælk. Artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, bestemmer: »Såfremt producenten har opnået en referencemængde i henhold til arti-

kel 3, stk. 1 og 2, og/eller artikel 4, stk. 1, litra b) og c), nedsættes den særlige referencemængde, der er nævnt i første afsnit i nærværende stykke, med denne mængde«.

6 Ægteparret Dent har anfægtet afgørelsen om at tildele dem en specifik referencemængde i det omfang, mængden er blevet nedsat med en mængde, svarende til den kvote, de fik tildelt på grund af særlige vanskeligheder.

7 Under disse omstændigheder har High Court of Justice, Queen's Bench Division, der behandler sagen, besluttet at udsætte denne og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 (indføjet ved Rådets forordning (EØF) nr. 764/89 af 20. marts 1989) fortolkes således, at den særlige referencemængde i artiklens første afsnit skal nedsættes med den referencemængde, som producenten har opnået i henhold til national lovgivning [in casu § 17 i Schedule 2 til Dairy Produce Quotas Regulations 1984, som alene gennemfører artikel 4, stk. 1, litra c), og ikke artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 857/84]?

2) Skal artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 857/84 (indføjet ved forordning nr. 764/89) — under hensyn til definitionen af begrebet 'producent' i artikel 12, litra c), i forordning nr. 857/84, og når en særlig referencemængde er tildelt to personer (in casu et ægtepar), som driver en bedrift i sameje med en tredje person (in casu deres søn) — fortolkes således, at denne særlige referencemængde skal nedsættes med en referencemængde (eller en del heraf), når sidstnævnte referencemængde er blevet tildelt på grundlag af samme bedrift og i øvrigt falder ind under den nævnte artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, men er opnået af de tre personer i samejets navn?«

8 Hvad nærmere angår hovedsagens faktiske omstændigheder, de relevante fællesskabsbestemmelser, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg for Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål

9 Med det første spørgsmål ønskes i alt væsentligt oplyst, om artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 857/84, som ændret ved forordning nr. 764/89, skal fortolkes således, at når en producent har opnået en referencemængde i henhold til en national bestemmelse, der gennemfører forordningens artikel 4, stk. 1, litra c), men ikke litra b), i samme stykke, skal denne referencemængde fratrækkes i en specifik referencemængde, der er tildelt i henhold til den nævnte artikel 3a.

10 Sagsøgerne i hovedsagen har i denne sammenhæng gjort gældende, at ordet »og« i udtrykket »artikel 4, stk. 1, litra b) og c)«, i artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i den ændrede forordning nr. 857/84 skal forstås som en konjunktion og ikke en disjunktion. Det følger efter sagsøgernes opfattelse heraf, at nedsættelse kun kan foretages, når den pågældende referencemængde er tildelt i henhold til både litra b) og litra c) i artikel 4, stk. 1.

11 Dette synspunkt kan ikke tiltrædes. Formålet med antikumulationsreglen i artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, er — hvilket Kommissionen med rette har anført — at forhindre en uberettiget berigelse af producenter, som ellers kunne få tildelt to referencemængder for én og samme produktion. Dette formål kan ikke opnås i fuldt omfang, såfremt antikumulationsreglen ikke kan anvendes under omstændigheder som anført af den nationale ret. I et sådant tilfælde kunne en producent nemlig få tildelt en referencemængde i henhold til artikel 4, stk. 1, litra b), eller artikel 4, stk. 1, litra c), og samtidig i henhold til artikel 3a en specifik referencemængde, der ikke nedsættes, hvilket ville give vedkommende en uberettiget fordel i strid med formålet med lovgivningen.

12 Det følger heraf, at for at artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, kan få virkning i fuldt omfang, skal den fortolkes således, at den omhandler såvel producenter, som har fået tildelt en referencemængde i henhold til artikel 4, stk. 1, litra b), som producenter, der har fået tildelt en sådan mængde i henhold til stk. 1, litra c). Dette resultat er så meget desto mere nødvendigt, da gennemførelsen af artikel 4, stk. 1, litra b) og litra c), er valgfri for medlemsstaterne, og den af sagsøgerne hævdede fortolkning ville gøre antikumulationsreglen uanvendelig i forhold til en medlemsstat, der som Det Forenede Kongerige kun har gennemført den ene af de nævnte bestemmelser, nemlig artikel 4, stk. 1, litra c).

13 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 857/84, som ændret ved forordning nr. 764/89, skal fortolkes således, at når en producent har opnået en referencemængde i henhold til en national bestemmelse, der gennemfører forordningens artikel 4, stk. 1, litra c), men ikke litra b) i samme stykke, skal denne referencemængde fratrækkes i en specifik referencemængde, der er tildelt i henhold til den nævnte artikel 3a.

Andet spørgsmål

14 På baggrund af besvarelsen af det første spørgsmål ønskes der med det andet spørgsmål i alt væsentligt oplyst, om artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 857/84, som ændret ved forordning nr. 764/89, skal fortolkes således, at den første referencemængde i sin helhed skal fratrækkes den anden referencemængde, når et sameje af flere personer har fået tildelt en referencemængde i henhold til artikel 4, stk 1, litra c), i forordning nr. 857/84, og der desuden i henhold til artikel 3a er tildelt en specifik referencemængde på grundlag af samme bedrift, men alene til visse deltagere i samejet med status som producent efter artikel 12, litra c), i forordning nr. 857/84.

15 Sagsøgerne har anført, at eftersom den pågældende specifikke referencemængde er tildelt dem alene, dvs. to personer, hvorimod kvoten for særlige vanskeligheder er tildelt samejet bestående af tre personer, er de to referencemængder tildelt forskellige producenter. Det følger efter sagsøgernes opfattelse heraf, at kvoten for særlige vanskeligheder ikke skal fratrækkes i den specifikke referencemængde. Subsidiært har ægteparret Dent gjort gældende, at nedsættelsen alene skal omfatte de to tredjedele af kvoten for særlige vanskeligheder, idet alene denne andel af kvoten tilhører indehaverne af den specifikke referencemængde.

16 Det Forenede Kongeriges regering har derimod anført, at selv om den specifikke referencemængde nominelt alene er tildelt sagsøgerne, skal den retligt anses for tilhørende samejet af de tre personer, der drev gården på tildelingstidspunktet. Selv om det antages, at de to referencemængder er tildelt forskellige producenter, har Det Forenede Kongeriges regering gjort gældende, at den førstnævnte mængde under alle omstændigheder skal fratrækkes i fuldt omfang i sidstnævnte mængde, eftersom den pågældende bedrift blev drevet af den samme gruppe personer på tidspunktet for tildelingen af både kvoten for særlige vanskeligheder og den specifikke referencemængde.

17 Det Forenede Kongeriges regerings argumentation må i alt væsentligt tages til følge. Tillægsafgiftsordningen bygger nemlig på princippet om, at referencemængderne tildeles producenterne, det vil — under hensyn til definitionerne i artikel 12, litra c) og d), i forordning nr. 857/84 — sige den person eller sammenslutning af personer, som driver den pågældende bedrift på et givet tidspunkt.

18 Dette princip, som navnlig kommer til udtryk i reglen i artikel 7 i forordning nr. 857/84, hvorefter, såfremt en ny producent indtræder, den til bedriften knyttede referencemængde overføres til den person eller sammenslutning af personer,

som overtager bedriften, medfører, at antikumulationsreglen i artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, finder anvendelse i alle de tilfælde, hvor producenten, som driver bedriften på tidspunktet for tildelingen af den specifikke referencemængde i henhold til artikel 3a, på samme tid er indehaver af en referencemængde, der tidligere er tildelt på grundlag af bedriften i henhold til artikel 4, stk. 1, litra c).

19 Det følger heraf, at den ovennævnte antikumulationsregel også finder anvendelse i en situation, hvor der sker ændringer i deltagerkredsen i et sameje, når den pågældende bedrift såvel på tidspunktet for tildelingen af referencemængden efter artikel 4, stk. 1, litra c), som på tidspunktet for tildelingen af den specifikke referencemængde efter artikel 3a, drives af dette sameje, der har status som producent efter artikel 12, litra c), i forordning nr. 857/84.

20 Det følger så meget desto mere af det foregående, at anvendeligheden af antikumulationsreglen i artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, ikke berøres af, at en specifik referencemængde ved en fejltagelse alene er blevet tildelt visse af deltagerne i det sameje, der er producent efter artikel 12, litra c), i forordning nr. 857/84, selv om denne mængde ifølge de ovenfor anførte kriterier burde være tildelt samejet som sådant.

21 Af disse grunde bør det andet spørgsmål besvares med, at artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 857/84, som ændret ved forordning nr. 764/89, skal fortolkes således, at når en referencemængde i henhold til artikel 4, stk 1, litra c), i forordning nr. 857/84 er tildelt et sameje af flere personer, og der desuden i henhold til artikel 3a er tildelt en specifik referencemængde på grundlag af samme bedrift, men alene til visse deltagere i samejet med status som producent efter artikel 12, litra c), i forordning nr. 857/84, skal den første referencemængde i sin helhed fratrækkes i den anden referencemængde.

Sagens omkostninger

22 De udgifter, der er afholdt af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af High Court of Justice, Queen's Bench Division, ved kendelse af 21. februar 1990, for ret:

1) Artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 764/89 af 20. marts 1989, skal fortolkes således, at når en producent har opnået en referencemængde i henhold til en national bestemmelse, der gennemfører forordningens artikel 4, stk. 1, litra c), men ikke litra b) i samme stykke, skal denne referencemængde fratrækkes i en specifik referencemængde, der er tildelt i henhold til den nævnte artikel 3a.

2) Artikel 3a, stk. 2, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 764/89 af 20. marts 1989, skal fortolkes således, at når en referencemængde i henhold til artikel 4, stk 1, litra c), i forordning nr. 857/84 er tildelt et sameje af flere personer, og der desuden i henhold til artikel 3a er tildelt en specifik referencemængde på

grundlag af samme bedrift, men alene til visse deltagere i samejet med status som producent efter artikel 12, litra c), i forordning (EØF) nr. 857/84, skal den første referencemængde i sin helhed fratrækkes i den anden referencemængde.

Grévisse Moitinho de Almeida Zuleeg

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 19. marts 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

F. Grévisse
Formand for Tredje Afdeling